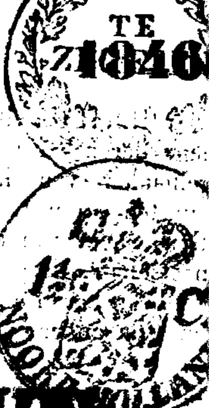
No. 8.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 3,50; franco door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG 18 JULIJ.

AMSTERDAM, 17 Julij.

Hetgeen voor eenige dagen in Engeland heeft plaats gehad is te gewigtig, om het stilzwijgend voorbij te gaan. De wijziging, in het tarief gebragt, is een in hare gevolgen belangrijk feit, dat hier te lande niet genoegzaam uit het waar oogpunt is geschat.

Men heeft daarin voornamelijk slechts gezien een vrijzinnig handels-stelsel, dat in den toestand van Engelands handels- en nijverheids-betrekkingen groote voordeelen moet aanbrengen, niet slechts aan de lagere volksklasse, maar zelfs aan de handelszaken.

Het is zoo, uit dien hoofde gezien, is dat veranderd tarief allergedenkenswaardigst. Maar die materieële kwestie voert met zich een politiek vraagpunt; is namelijk bij die wijziging in de handels-wetten, de verhouding van den adelstand en de anglikaansche geestelijkheid tegen over hetgeen men gewoon is te noemen de *tiers-état* niet tevens met eene wijziging bedreigd? En deze grijpt nog oneindig dieper in den toestand van Engeland, omdat zij de grondslagen van Engelands inwendige staatkundige inrigting aantast.

Het is bekend, dat de Anglikaansche geestelijkheid, maar vooral de aristocratie der geboorte in den Staat eenen overwegenden invloed uitoefenen, door den onmetelijken rijkdom, waarover zij beschikken. De graanwet was een der steunpilaren van die rijke inkomsten, welke aan de aristocraten van Engeland toelieten te leven op eenen bijna vorstelijken voet.

De opheffing van het beschermend graantarief moet onvermijdelijk die inkomsten merkelijk verminderen, terwijl de burgerstand daarbij naar evenredigheid merkelijk moet winnen. Welnu, naar die evenredigheid zal met die verplaatsing van vermogen tevens eene verplaatsing van magt worden bewerkstelligd.

Dit is voor den adelstand van Groot-Britannië des te meer te vreezen, omdat de landheeren gewoon zijn hunne inkomsten te Londen te gaan verteeren, tegen elkander al grooter en grooter op te leven, en zich alzoo hoe langer zoo meer in schulden te verwikkelen. Onder het bestaan der graanwet kon eene afwezigheid van een aantal jaren dienen tot herstel der gemaakte schulden, als zij al te hoog waren opgeloopen. Maar nu komt de opheffing der graanwet de voor een groot aantal adelijken reeds te geringe inkomsten, in verhouding van hunne uitgaven, nog oneindig verminderen. Dit moet ten gevolge hebben, vermeerdering van schuld, onmogelijkheid om die te delgen, dat is de volkomen ondergang van velen hunner.

Want zal het aan velen mogelijk zijn de aanzienlijke te korten sinds jaren opeengestapeld in te halen? Sommigen zullen geestkracht genoeg bezitten, om zich bij tijds zoo in te krimpen, opdat er orde in hunne zaken kome; maar zullen allen dat doen? Het ligt niet in de natuur van den mensch, veel minder in de denkbeelden van onze eeuw, zoo verstandig te werk te gaan. Maar genomen, dat zij het doen, de verpligting van zuinig te leven, zal hunnen invloed wegnemen, die voornamelijk op het geld is gebouwd. De verkiezingen onder anderen geschieden alleen door middel van geld; want de aankoop van stemmen is daar op eene enorm groote schaal aangelegd.

Maar mogten zij, gelijk te voorzien is, bij hunne verminderde inkomsten, eene niet bezuinigde hofhouding aannemen, dan zullen velen hunner en misschien meerderen onder hen, dan men zou durven vermoeden, er langzamerhand toe worden gebragt, om zelfs hunne [illegible] rijke nijverheids- en handelsmannen. De [illegible] der [illegible] zal dan zijn gefnuikt. Daartegen zullen niet kunnen bestand zijn de wetten des lands, welke zekere goederen in de familiën waarborgen. Want de listigheid onzer eeuw zal, of liever heeft reeds een middel gevonden, om die te ontduiken.

Dit alles verklaart, waarom de hooge adel zich zoo vijandig en wanhopig heeft verzet tegen de maatregelen door Robert Peel voorgedragen en doorgedreven. De toekomst van hunne caste was er aan verbonden, wel is waar nu niet onmiddellijk, maar langzamerhand, in het verloop van jaren, die niet zijn te bepalen. Maar de maatregel is juist daarom voor hen te gevaarlijker. Moest hij bij schokken werken, dan ware eene reaktie mogelijk, een strijd zou kunnen ontstaan, en uit dien strijd misschien een redmiddel kunnen worden geboren. Nu zal hij ongevoelig werken, en daardoor des te zekerder zijn doel bereiken.

De maatregel van Sir Robert Peel is dus, om zijne politieke waarde te bepalen, een zegenpraal van de burgerij in Engeland op de aristokratie, met andere woorden eene zedelijke revolutie, die door de regering is bewerkt geworden, om eene gewelddadige omwenteling te voorkomen. De hervorming van Sir Robert Peel is, hoe radikaal zij ook zijn moge, behoudend geweest. En daarin heeft hij juist de grootheid van zijn vernuft getoond, dat hij uit liefde voor het systeem van het behoud, bij tijds concessiën heeft weten te doen, die, hoe zeer zij de belangen van zijne partij in het hart aantastten, die desniettemin zoo veel mogelijk nog bestendigen; want hadde die hervorming moeten worden verkregen door eenen gewelddadigen opstand, en deze was te voorzien, wie zou dan palen hebben gesteld aan dien stroom der volksberoering? De omwenteling is nu van boven uitgegaan, en men is bij magte geweest, die geheel te beheerschen. Wij gelooven, dat het groot staatkundig genie van Robert Peel, daar een voorbeeld heeft gegeven, dat in den tegenwoordigen toestand van Europa, voor menigen staatsman, nuttig zal kunnen worden.

Ziedaar eenige vlugtige beschouwingen over de zaak in het algemeen. Maar de vraag van de graanwet, of liever de toedragt dier kwestie, bevat nog heilzame lessen voor ons Katholijken in het bijzonder. Er is ons daar feitelijk aanschouwelijk gemaakt, dat eene minderheid, wanneer zij het regt voor zich heeft, en met ernst wil, genoegzaam is, om te kampen, te verwinnen tegen de meerderheid, die geld en invloed voor zich heeft. Maar wij spreken daarvan in het volgend nummer.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

AMSTERDAM, 17 Julij.

Het »Handelsblad" [illegible] 17 Julij [illegible] [illegible] welke aanleiding gegeven heeft tot vele aanmerkingen. Sedert de benoeming van den nieuwen Paus, zoo zegt men, heeft zich de deputatie van de orde der Jezuiten, zich niet naar het Vatikaan begeven hebben, om Z. H. hare hulde toe te brengen, gelijk zulks van ouds her bij elke benoeming van eenen nieuwen Paus geschiedt."

Tot zoo ver het »Handelsblad." Zijn berigt echter is geheel bezijden de waarheid. Blijkens een brief uit Rome, wiens geloofwaardigheid door niemand kan betwist worden, heeft de Hoog Eerw. pater generaal van de orde der Jezuiten onmiddelijk na de benoeming aan Z. H. Pius IX. zijne opwachting gemaakt. Voor de vele aanmerkingen, waarvan het »Handelsblad" spreekt, valt dus alle grond weg.

— Ten blijke hunner innige verknochtheid aan Mgr. Grooff, en hunner sympathie voor zijn onverschrokken en edel gedrag tegenover hem, die zijne Hoogw., als rustverstoorder, uit zijn Vicariaat en priesterlijke bediening in onze O. I. bezittingen heeft verjaagd, hebben de Katholijken van Nederland, als men weet, eene niet onbelangrijke somme gelds bijeengebragt, die tot den aankoop van een prachtig geschenk is besteed geworden, in naam van de Katholijken van Nederland, den Hoog Eerw. heer Grooff aan te bieden. In antwoord op de vraag, ons van onderscheidene kanten gedaan, waarin dit geschenk bestaan, en wanneer het Zijn Hoog Eerw. aangeboden zal worden, antwoorden wij, dat, om het treffende der verrassing aan het geschenk niet te ontnemen, het kiescher is voorshands het geschenk niet te noemen; doch dat het eerstdaags bij eene plegtige gelegenheid, zoo wij hopen openlijk, den vereerden Man zal worden aangeboden.

ARNHEM, 15 Julij. Gisteren werd hier de algemeene vergadering gehouden der Geldersche maatschappij van landbouw. Dezelve werd ten 11 ure door den voorzitter der hoofdafdeeling Mr. W. L. F. C. Ridder van Rappard, met eene gepaste toespraak geopend. Daaruit bleek, dat het aantal leden der maatschappij ruim 600 bedraagt, daarvan waren ruim 70 ter vergadering verschenen, die zich aanvankelijk bezig hebben gehouden met de wijziging en vaststelling der grondslagen. (*N. R. C.*)

MIDDELBURG, 15 Julij. Met genoegen kunnen wij melden, dat men een aanvang heeft gemaakt met de veldwerken van de Middelburg-Maastrichtschen spoorweg. Men is bezig met het uitbakenen der voornaamste punten van de lijn in onze provincie. (*M. C.*)

's HERTOGENBOSCH, 16 Julij. Gisteren is alhier in eene der zalen van het Casino, de algemeene vergadering gehouden van het Noord-Brabandsch Genootschap van kunsten en wetenschappen. Z. Exc. de Heer Staatsraad Gouverneur van dit gewest, eerste voorzitter van dat genootschap, de generaal Voet, bevelhebber der stad, de heer baron van Breugel, lid van den raad van state, en vele andere uitstekende lieden woonden de vergadering bij en deden de belangstelling blijken, welke zij in den bloei dier wetenschappelijke vereeniging stellen. De heer voorzitter, Mr. Martini van Geffen, hield bij de opening der vergadering eene aanspraak, waarna de hoofd secretaris van Cooth zijn verslag las nopens den toestand van het genootschap. Vervolgens noodigde de voorzitter den heer bibliothecaris Dr. Hermans uit, om zijn verslag uit te brengen, betreffende de bibliotheek en andere verzamelingen; daarna werd de rekening gesloten van den heer penningmeester. Eindelijk stelde het bestuur 10 leden voor, om daaruit, in plaats van de aftredende, een vijftal nieuwe bestuurders te kiezen.

— Woensdag 16 Julij is alhier door de directie der genie herbesteed: het doen van eenige werken bij en aan de verschanste legerplaats van Vught, en is voornoemd werk aangenomen door den heere J. van Calker, woonachtig te Engelen, tegen ½ pCt. beneden het prijstarief van het bestek, zullende de totale som van het werk ongeveer 40,000 gulden beloopen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Alle Fransche dagbladen ruimen thans grootendeels hunne kolommen in voor den strijd over de verkiezingen, welke eerstdaags zullen plaats hebben. Het is een loopend vuur van progamma's, geloofsbelijdenissen en beroepen op de stemgeregtigden. De dagbladen der linkerzijde leggen vooral een buitengewonen ijver aan den dag; zij beseffen, dat van den uitslag der verkiezingen, de geheele toekomst hunner partij afhangt, en zij wenden verbazende pogingen aan, om het resultaat ten voordeele hunner kandidaten te doen uitvallen. Ongelukkig voor hen is het te vreezen, dat zij zich vergeefsche moeite geven.

— Laatstleden Dingsdag hebb n de reizigers langs den Noorder-Spoorweg, op de nootlottige plaats van den 8 dezer, kunnen zien, dat men alle wagens, die in het slijk gevallen waren, reeds had uitgehaald. De meeste dier wagens zijn letterlijk fijn gemalen. Men is nog bezig met het opvisschen der bagage en voorwerpen van waarde.

— De Inspecteur van den Noorder-spoorweg heeft den Minister der bruggen en wegen een uitvoerig rapport van zijne bevinding ingediend. Hij begroot echter het getal der slagtoffers niet, en verklaart evenmin de oorzaak van het onheil te hebben kunnen opsporen.

— Het dagblad *la Presse* verzekert, dat de waggon, die men gezegd had, 45 plaatsvervangers te bevatten, slechts met pakgoederen was geladen. Wij zullen ons gelukkig rekenen, indien het zich bevestigen mogt, dat het getal dooden werkelijk zoo gering is, als het bestuur van den ijzeren weg en de ministeriele bladen zulks willen doen gelooven.

Men meldt van Cyprus, 12 Maart, dat de Fransche consul te Larnaca den eersten steen gelegd heeft van het gesticht, bestemd voor de Zusters van den H. Joseph. Alle vreemde consuls woonden in groot tenue deze plegtigheid bij, alsmede de Turksche bevelhebber van Larnaca, de Grieksche primaten en alle aanzienlijken tot die kerk behoorende; de eerw. Zusters hadden zich met hare leerlingen en derzelver ouders processiesgewijze derwaarts begeven. De stad heeft dit gesticht, dat aan alle inwoners de aangenaamste verwachtingen doet koesteren, aan den ijver van den eerwaardigen bestuurder, den heer Broussoni te danken, die verleden jaar uit Frankrijk gekomen is.

— Men meldt uit Smyrna van den 26 Junij: Gisteren avond omstreeks zes ure des namiddags werden de bewoners dezer stad door den grootsten schrik bevangen, wegens een geweldigen schok eener aardschudding. Ofschoon zij slechts ongeveer twee seconden heeft geduurd, heeft zij toch zulke groote schade aangerigt, dat vele inwoners van Smyrna zich niet herinneren ooit zulk eene hevige aardbeving beleefd te hebben.

— Sinds drie weken, zoo schrijft men uit Napels, werpt de Vesuvius met groot geweld geheele massa's lava uit. Des nachts leveren de ontzettende vlammen een overheerlijk schouwspel op.

MADRID, 10 Julij. Het gerucht loopt, dat de Cholera onderscheidene personen dezer hoofdstad heeft aangetast. Het zou echter niet de besmettelijke Cholera zijn, maar slechts de sporadische.

ENGELAND.

LONDEN 15 Julij. Morgen moet lord John Russell, in het huis der Gemeenten den staatkundigen gedragslijn uiteen zetten, welken het nieuw ministerie zich voorstelt te volgen. Die uiteenzetting is van het grootste gewigt bij den tegenwoordigen toestand van de partijen in Engeland; in de hunne gelederen heerscht thans de volslagenste verwarring, en het laat zich voorzien, dat zij zich weldra op nieuwe grondslagen zullen moeten vestigen. Het nieuwe kabinet schijnt echter wel zeker te zijn, van zonder ernstige belemmeringen het einde der zitting te bereiken.

— Dezer dagen staat in alle logementen en koffijhuizen van Londen eene bus ter ontvangst van de penningen, waaruit de kosten zullen bestreden worden van een nationaal geschenk, aan Sir Robert Peel aan te bieden.

— Een nationaal geschenk zal aan den heer Cobden worden aangeboden. De mindere volksklasse draagt met penny's, de hoogere met honderden ponden St. daartoe bij. Manchester alleen heeft meer dan 20,000 pond St. bijeen gebragt. Men weet dat er sprake van geweest is, den heer Cobden eene plaats in het tegenwoordig Ministerie te geven. De edele man echter, die meende dat bij de aanneming der laatste handelswetten zijne taak vervuld was, heeft alle voorstellen daaromtrent van de hand gewezen. De kiezers van Manchester schijnen intusschen niet te willen dulden dat zijne zitplaats ter kamer der gemeenten door een ander dan door hem vervuld worde: Manchester-zelf zal hem ter vergadering zenden.

— De stad Dundalk heeft op eene schitterende wijze den grooten bevrijder (O'Connell) gehuldigd. Eerebogen waren voor hem opgerigt; bloemfestoenen zwierden langs de huizen. De muzijk van het matigheids-genootschap voerde de bezielendste fanfares uit. Op eene mijl afstand van Dundalk werd het rijtuig, waarin O'Connell, zijn zoon en hunne vrienden gezeten waren, door eene zeer talrijke eerewacht bejegend. Op het markplein gekomen, hield het rijtuig op bevel van den bevrijder stil: O'Connell, oprijzende, hield toen van zijn rijtuig, nu in een spreekgestoelte veranderd, de volgende toespraak tot de talrijke menigte, die hem met geestdrift toejuichte:

»Mijne vrienden!" riep hij uit, »ik ben gevoelig voor deze betuigingen van uwe gloeijende vaderlandsliefde; in mij ziet gij een man, het dierbaar Ierland even vurig toegedaan als gij, en van daar, dat gij mij zoo levendig begroet. Ik dank er u voor. Ik ben hier gekomen, om u een goed nieuws te brengen. (Hoort!) De beteugelingswet, die sproit van een laaghartig bewind, die verfoeijelijk [illegible] door het Wigh-ministerie uitgedacht, en die met al haar wigt de reeds zoo zeer geknuikte regten van Ierland moest onderdrukken, die wet is bestreden geworden en verworpen, en geen ministerie ter wereld durft nu nog met een beteugelingswet voor den dag komen. (Toejuiching.) Nu erkent een ieder in Engeland, dat er wat gedaan moet worden in het belang van Ierland; belangrijke ommekeer, voorwaar! zoo men bedenkt, dat het parlement een parlement is, verkozen onder den roep: weg met het papismus! en dat het is zamengesteld uit mannen, die zich onderscheiden door hunne onbegrensde woede tegen Ierland, door hunne hatelijke vooringenomenheid tegen de Ieren.

De oude Torys, die zich gerangschikt hebben onder de banier van lord G. Bentinck, hebben besloten de maatregelen niet te bestrijden, die heilzaam konden zijn voor Ierland, en sir Robert Peel heeft, in zijne laatste redevoering, zijne meening, betreffende Ierland, uitgedrukt. Hij heeft zijne ondersteuning beloofd aan alle maatregelen, die ten doel zouden hebben den toestand van Ierland te verbeteren. Welk een gelukkig vooruitzigt! Geheel Engeland is met ons; nu wil ik geheel Ierland hebben.

Eene stem. En gij zult het hebben.

De bevrijder. De hemel geve het! Maar, helaas! daar is nog altijd een kiem van verdeeldheid onder de vrienden van Ierland. De vloek van Cromwell rust op hun hoofd. De vloek der verdeeldheid is onze geessel. Daar zijn er, die lord Roden vleijen, en die zich aan de zijnen sluiten tegen het volk. Lord Roden vleijen, die een stuk gronds geweigerd heeft, om er eene kapel op te bouwen, en die dit weigerde, onder het voorwendsel, dat de Katholijke godsdienst afgoderij was, o schande! Het is echter om het even. Ik verklaar u allen, dat de repeal komt, en dat zij nadert met reuzenschreden. Lord Milltown schreef mij onlangs, dat hij nog een jaar wilde wachten, om te zien, wat Engeland voor Ierland zou doen, maar dat hij zich, eens dien tijd verstreken, met de onzen zou vereenigen (toejuiching). Aldus, gij ziet het, maakt de geest der vrijheid rassche vorderingen: hij zweeft in de lucht, over het vaderland zijne schutsvleugels uitspreidende. Waar de zegepraal zoo nabij is, — zouden wij daar door inwendige verdeeldheid den goeden uitslag in gevaar willen brengen? Neen, dat zal niet zijn! de gelederen gesloten, en ons is de zegen!"

Na het houden dezer toespraak, welke telkens door de levendigste toejuiching werd afgebroken, begaf de stoet zich stadwaarts heen. Daar nam O'Connell deel aan een grooten maaltijd, ter eere van zijn zoon door de repealers gegeven. De bevrijder deed zich daar andermaal hooren. »De Heer Redington, sprak hij, wiens tegenstander mijn zoon bij de verkiezing zijn zal, is om zijne verdiensten alle onderscheiding waardig; hij is echter geen repealer! En wien het heil van Ierland ter harte gaat, moet daarvan blijke geven, door zich aan de repealers aan te sluiten. Was hij van de onzen, ik zou niet dulden, dat mijn zoon met hem in het strijdperk trad; nu echter heeft deze dit op Redington vooruit, dat hij zich verklaard heeft als een van hen, die met lijf en ziel zich aan het heil van Ierland willen toewijden."

Het laat geen twijfel over of O'Connell's zoon zal naar het parlement worden afgevaardigd.

De *Caledonia*, in den nacht van den 13 te Liverpool aangekomen, heeft tijdingen uit de Vereenigde Staten medegebragt tot den 30 Junij. Er was daar sprake om een veldtogt naar Californië te ondernemen. De staat New-York wapent, zoo men zegt, een korps van 1000 man om daaraan deel te nemen.

Het Congres heeft een voorstel van wet aangenomen, die den President magtigt om een generalen staf, voor oorlogstijd, te vormen.

— Volgens berigten van Malamoras, wacht de generaal Taylor nog altijd in die stad vervoermiddelen af, om zijnen marsch te vervolgen. Men verzekert, dat sommige provincien van Mexico, welke aan den regteroever der Rio-Grande gelegen zijn, zich geneigd hebben getoond, om tot de vereeniging der Noord-Amerikaansche vrijstaten toe te treden.

— Een naamgenoot van den zoo beruchten Pritchard is begonnen in Ohio (een der Vereenigde Staten) zich tot leeraar eener nieuwe secte op te werpen. Hij voorzegt den ondergang der wereld als zeer nabij, en bereidt zijne geloovigen voor tot die groote en ophanden zijnde gebeurtenis. Die voorbereiding is niet minder ongerijmd, dan de voorspelling. Hij laat zijne hoorders een kring vormen, in welks midden een kuip vol water geplaatst is. Dáár reinigt ieder zijne ziel door middel van het wasschen der voeten, waarop men rondom de kuip danst en vervolgens ieder den naast hem staande persoon omhelst, onverschillig of deze een man of eene vrouw is. Ten slotte gaat de leeraar Pritchard den geheelen kring langs en omhelst ieder zijner volgelingen in het bijzonder. Bovendien leert hij, dat de beide kunnen het juk ongelijk dragen, maar dat die ongelijkheid niet lang moet blijven bestaan; eindelijk bezigt hij de stelling, dat de geloovigen en ongeloovigen op den oordeelsdag voor altijd van elkander moeten gescheiden zijn, om daaruit op te maken, dat men die groote afscheiding even goed nu reeds kan doen plaats hebben.

In weerwil van deze ongerijmde leerstellingen en zonderlinge praktijken, heeft hij zich eene menigte volgelingen weten te verschaffen.

— Volgens berigten uit de Vereenigde Staten is den 14 Mei de tweede plegtige zitting van het provinciaal concilie van Baltimore gesloten. Bij die gelegenheid heeft een statige optogt van alle Bisschoppen, die het concilie hebben bijgewoond, plaats gehad, van het huis des Hoogw. Aartsbisschops naar de hoofdkerk, alwaar deze prelaat het H. Misoffer met de grootste plegtigheid opdroeg. De Hoogw. Bisschop van Charleston hield eene treffende redevoering over de eenheid der H. kerk, naar aanleiding van Eph. IV, in welke hij aantoonde, dat die eenheid een onmisbaar kenmerk is van de ware godsdienst, even zoo als zij noodzakelijk is aan de orde der natuur. Na de predicatie werden de ceremoniën tot sluiting van het concilie verrigt, waarna het *Te Deum* gezongen en door den Aartspriester den zegen gegeven werd. Eindelijk keerden de Hoogeerw. Prelaten processiegewijze naar het Aartsbisschoppelijk paleis terug. Intusschen had zich het weder opgeklaard en de zonnestralen verhoogden den glans van de rijk versierde mijters en koorkappen van den bisschoppelijken stoet. Eene ontelbare menigte, van den diepsten eerbied doordrongen, was getuige van deze indrukwekkende plegtigheid, waarin wij ons de geschiedenis der voormalige Kerkvergaderingen zoo levendig voor den geest kunnen terug roepen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 10 Julij. Het gebrek aan klinkende muntspecie is in deze hoofdstad buitengemeen groot, en dezelfde *malaise* doet zich elders in bijna alle provinciën onzer monarchie gevoelen. De bank heeft het disconto verhoogd en bovendien het getal wissels beperkt, die zij wil disconteren, iets, hetwelk den kleinhandel zeer bemoeijelijkt. Bovendien heeft zij de intrest-notering op de depôts verhoogd. Men gelooft, dat de bank eindelijk zal afzien van de uitgifte van 10 millioen Thalers, waartoe door de regering magtiging is verleend. Met zoo veel bezwaren heeft het ten uitvoer brengen van dezen maatregel te kampen.

— Men herinnert zich, dat de Pruissische regering voor eenigen tijd aan de directeurs van 's rijks schatkist verboden heeft de briefjes in betaling aan te nemen, welke de Duitsche bank, te Dessau gevestigd, zal uitgeven. Dit verbod, zegt de *Augsb. Zeitung*, heeft aanleiding gegeven, dat er tusschen het hertogdom Anhalt-Dessau en het Pruissisch ministerie van buitenlandsche zaken eene vrij levendige wisseling van nota's heeft plaats gehad. De minister des hertogs van Anhalt beweert, dat

Pruissen door deze daad een inbreuk heeft gemaakt op de souvereiniteit zijns meesters.

— De koning van Pruissen vergenoegt zich niet met zijne Evangelische Synode; hij wil ook te Berlijn eene soort van tijdelijk Sanhedrin oprigten, om de Joden in zijn land met eene kerkelijke constitutie te begiftigen. Drie dezer leden, welke voor Berlijn zijn gekozen, behooren tot de partij der hervorming, hetgeen aan laatstgemelden ten minste de hoop doet koesteren, van eene staatkundige verdraagzaamheid tot stand te zullen brengen. Ongetwijfeld zullen hevige debatten, ten gevolge van die vermenging der beide vijandige partijen, gevoerd worden, waarin het gouvernement zich zeker tusschen beide zal stellen, om tot een *mezzo-termine* te komen, gelijk aan het sijstema van de Protestantsche Evangelische Kerk.

— Men schrijft uit Berlijn aan de *Köllnische Zeitung*, dat de staatsraad minister van finantiën van Flotwell zijne demissie heeft ingediend.

— De radicale partij van Baden heeft in de zitting van 4 Julij bij monde van den gedeputeerde Basserman, zich in hevige bewoordingen uitgelaten tegen het Duitsch Verbond, waarin, zoo als hij zeide, het Duitsche volk niet het minst vertrouwen meer stelt. Die natie, vervolgt de redenaar, heeft behoefte aan een algemeen Parlement, het eenig middel, om de Duitsche nationaliteit te bewaren.

Het ministerie heeft zich in zijn antwoord op deze rede zwak en verlegen getoond, wat den grond der zaak betreft, doch heeft den vorm daarentegen met klem verdedigd.

— Volgens een schrijven uit Krakau van den 29 Junij, worden aldaar de grondslagen gelegd van twee groote gevangenhuizen.

— Naar luid der Duitsche Dagbladen meldt men uit Rome, dat Mgr. Casolani, onlangs tot Bisschop gewijd, de Eerw. Pater Ryllo, Dr. Knoblocher en de heer Angelo Vinco binnen kort eene reis naar de binnenlanden van Afrika zullen ondernemen. Deze reis was een geliefkoosd plan van den overleden Paus. Zij zullen achtervolgend Abyssinië, Senegambië en Congo bezoeken, en zich van daar naar de Barbarijsche staten begeven.

— Men meldt ons uit Bonn, dat toen de directie der stads-gasthuizen besloten had, de verpleging der zieken aan de zusters van liefde op te dragen, het bestuur der Evangelische gemeente aan dezen maatregel voorwaarden verbonden heeft, welke den dienst dezer godvruchtige vrouwen ten eenemaal onmogelijk maakt. Deze tegenstand van de zijde der Protestanten heeft een tweespalt doen ontstaan, ten gevolge waarvan de Katholijken zouden besloten hebben, in geval die tegenstand niet uit den weg kon geruimd worden, een afzonderlijk gasthuis voor de zieken van hunne geloofsbelijdenis te doen bouwen.

— Den 2. en 3. Julij heeft de Gustaaf-Adolf-Vereeniging te Oppenheim, in het groot-hertogdom Hessen, hare algemeene vergadering gehouden, onder het voorzitterschap van den leeraar Zimmerman van Darmstad. De plaats daartoe was vrij zonderling gekozen, vermits weinig streken van Duitschland zoo wreedelijk door de Zweden verwoest zijn als de Paltz en de Elsas; iets, waarvan de herinnering zelfs het thans nog levend geslacht met schrik en afgrijzen vervult.

De Hoogw. Bisschoppen in Zwitserland, alsmede de Hoogw. Vicaris Apost. van St. Gall, hebben aan het eedgenootschap een verzoekschrift ingediend, waarbij zij op de wederoprigting der kloosters van Aargau, het vrije beheer over hunne goederen, ten voordeele der nog bestaande gestichten en de intrekking der kantonsverordeningen tegen de aanneming van novicen hebben aangedrongen. Naast het oorspronkelijke latijn van dit stuk staat eene vertaling in het Hoogduitsch en Fransch.

De tegenstand, dien het voorstel tot het houden van een kamp, in de vergadering van het Zwitschersche eedgenootschap heeft ondervonden, heeft echter niet belet, dat het voorstel is aangenomen; elf en eene halve stem verklaarde zich daartegen.

Deze eerste proeve geeft een vrij naauwkeurig overzigt van de verdeeling der stemmen, zoo als men die te wachten heeft in de belangrijke kwestien, als b. v. betreffende de kloosters van Aargau, de Jezuiten en de ontbinding van het Katholijk verbond. Hiervan zijn uitgesloten de stemming van Glarus, welk kanton tot de radicale, en die van de stad Bazel, die tot de behoudende partij zal overgaan. Laatstgenoemden zullen dus tien heele en twee halve stemmen hebben; daar St. Gall zich van de stemming moet onthouden, zullen de radicalen daarentegen negen heele en twee halve stemmen bekomen. Indien nu eene der cantons, van de behoudende partij afvallig werd, hetgeen niet te vermoeden is, dan toch zou dit nog geene meerderheid ten nadeele der Katholijken te weeg brengen.

Het canton Lucern heeft aan de eischen van den Vorort voldaan, om namelijk den inhoud van het verdrag der zeven verbondene cantons mede te deelen, doch het canton heeft tevens verzocht, dat men een waakzaam oog zou houden op de toomlooze horden, die zich genegen mogten toonen, tegen de verbondene cantons de wapenen op te vatten.

— Brieven uit Warchau verzekeren stellig, dat de Keizer van Rusland op het punt is van de afschaffing der slavernij te verkondigen in de provinciën, waar die nog bestaat. De Keizer heeft dit besluit op zijne laatste doorreize te Warchau te kennen gegeven.

— Men schrijft van de Poolsche grenzen aan den *Koerier* van Neurenburg:

Geloofwaardige brieven uit Krakau komen er in overeen, dat in de laatste conferentiën te Weenen, die meening de bovenhand heeft gehouden, welke het bestaan van de republiek Krakau wilde bestendigen, maar dat tevens bepaald is, dat de drie groote mogendheden gemeenschappelijk maatregelen zouden nemen, om de herhaling van revolutionnaire woelingen te voorkomen. Men verzekert, dat de Engelsche en Fransche diplomatie aan dit besluit geheel vreemd gebleven is, en voegt er bij, dat de drie beschermende mogendheden besloten hebben, om het onderzoek en de debatten betrekkelijk de jongste gebeurtenissen, zoo spoedig mogelijk ten einde te brengen, en niet één doodvonnis te doen uitvoeren.

POZEN, 4 Julij. Ten gevolge van het regterlijk onderzoek, hetwelk hier ter zake van de laatste beweging heeft plaats gehad, zijn een aantal personen, die op vermoeden gevat waren, in vrijheid gesteld. Het is zeer waarschijnlijk, dat er geene vervolgingen zullen plaats hebben dan tegen de voornaamste hoofden der Poolsche zamenzwering.

ITALIE.

Alle brieven uit Rome bevestigen de algemeene tevredenheid en de groote verwachtingen, welke de verheffing van Z. H. Paus Pius IX op den Stoel des H. Petrus heeft doen geboren worden. Iemand op een hoog standpunt geplaatst, van uitgestrekte betrekkingen met de provinciën, en wiens verheven geest en ijverige belangstelling in alles wat tot eene doelmatige verbetering leidt, hem in staat stelt, zonder dweepende vooringenomenheid de ware gevoelens zijner medeburgers aangaande den nieuwen Paus naar waarde te schatten, uit zich hierover in de volgende bewoordingen:

»De zoo spoedige verkiezing van een Paus, en wel van een zoo jongen Paus, heeft ons allen verwonderd; doch, ik mag het niet ontveinzen, dat die keuze tevens het onloochenbaar bewijs heeft opgeleverd, dat het H. Collegie bij de verkiezing met die gevoelens is bezield geweest, welke de eer en welvaart der Kerk en de strikste onpartijdigheid en regtvaardigheid hun inboezemden. Men zegge alzoo niet, dat eenige vrees de keuze bespoedigd heeft; nooit hadden Rome en de verschillende legatiën zulk eene rust genoten. Alle partijen juichen eenparig deze benoeming toe. Alle redelijke wenschen zullen bevredigd, in alle nuttige behoeften zal voorzien worden; daaraan twijfelt hier niemand. De H. Vader heeft reeds aan vele staatsgevangenen genade willen schenken en ik ben verzekerd dat eene groote amnistie (*larga amnistia*) zal verleend worden, bij gelegenheid van de in bezitneming van St. Jan van Latranen. Ook zijn er magtverleeningen tot het aanleggen van ijzeren wegen stellig toegezegd. De H. Vader ontvangt iedereen met eene vaderlijke minzaamheid; hoort allen met eene treffende welwillendheid aan, en antwoordt met eene innemende lieftalligheid. De Paus is een welgemaakt man; hij spreekt zacht en gemakkelijk, en zijne uitdrukking is sierlijk. Men kan met regt zeggen, dat hij aller harten voor zich gewonnen heeft." *(Ami de la Religion.)*

— Een dagblad van Venetië, van den 3 Julij berigt, dat de H. vader op den feestdag van de HH. Petrus en Paulus, den 29 Julij eene algemeene amnistie verleend heeft voor allen, die zich van het jaar 1831 tot op dien dag aan staats-misdaden hadden schuldig gemaakt.

Volgens datzelfde dagblad is de Cardinaal Amati tot secretaris van staat voor binnenlandsche zaken, en de Cardinaal Gizzi, secretaris van staat voor buitenlandsche zaken benoemd.

Uit de laatste volkstelling te Rome blijkt, dat het getal inwoners des Kerkelijken Staats tegenwoordig bedraagt 2,782,486. Rome en Comarca tellen daarin voor 283,456, de legatie Bologna voor 322,228, Ferrara voor 210,883, Forli voor 194,399, Ravenna voor 156,552, Urbino en Peraro voor 225,806, Velletri voor 56,530, Ancona voor 158,159, Macerata voor 220,130, Camerino voor 36,592, Fermo voor 89,404, Ascoli voor 78,946, Perugia voor 202,660, Spoleto voor 116,759, Rieti voor 59,394, Viorbo voor 113,841, Orvieto voor 24,877, Civitavecchia voor 19,601, Frossinone met Pintecorio voor 139,979, Benevento voor 23,040 inwoners.

BELGIE.

De Senaat heeft in zijne zitting van den 15, het tractaat met Frankrijk met 29 tegen 4 stemmen aangenomen en vervolgens met de algemeene discussie over de suiker een aanvang gemaakt.

SCHEEPSTIJDINGEN.

SOUTHAMPTON, 10 Julij. Het schip St Andrew, Kapt. Rich, van Havana naar St. Petersburg, is alhier lek binnengeloopen.

Gepraaid: Den 18 April op .... Macassar, Kapt. Schwartz, van Soerabaija n. Antw. — Den 9 Julij op 48° Br., 11° Lengte: Neptunus, Kapt. Schnijder, v. Amst. n. Bat. — Den 10 Julij in het Kanaal: de Roompot, Kapt. van Delden Azn., van Middelb. n. Bat.

Kapt. Teekelenburg, van Banjoewangie in Texel binnen, rapporteert gepraaid te hebben: Den 9 Julij op 38° 35′ N. Br., 9° 30′ W. Lengte: Een Hamburger bark, toonende witte vlag No 4. De Engelsche bark Blair. — Den 11 Julij op de hoogte van Goudstaart: Claudius Civilis, Kapt. Ingerman, van Amst. n. Bat. — Zeepaard, Kapt. Giljes Lzn., van Middelb. n. id. — Benevens het Eskader onder bevel van Z. K. H. Prins W. F. H. — Den 12 Julij op de hoogte van Bevezier: Margaretha Simonetta, Kapt. Hoffman, van Amst. n. Bat. — Den 14 Julij in het gezigt van het Noordvoorland: Margaretha Johanna, Kapt. Schou, van Amst. n. Bat.

Kapt. Sipkes Fzn., van Amst. te Suriname aangekomen, rapporteert den 8 en 9 April buiten het Kanaal gepraaid te hebben, de schepen: Johan Jacob, Kapt. van Geelkerken, van Rott., en Cheribon, Kapt. Dekker, van Amst., beide n. Bat.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 16 Julij, W. Z. W.; O. T. Fokkema, 3 Gebroeders, Londen. - J. J. Croese, Jonge Antje, id - D. D. Ouwehand, Westphalia, Hull. - J. R. Velthuis, Thomas Ainsworth, id. - J. Cracknell, Audacious, Ipswich. - R. E. Brouwer, Jantina, Midlesbro'. - A. Boij, Neptun, Neusstad.

VLIE, 15 Julij, W. N. W.; W. Cousins, Friends, Lond. - C. A. Last, Landwehr, Anclam. - J. A. Henrichs, Theda, Wismar. - H Breckwold Kols, Metta Marg., Rost. - D. Saatman, Johanna Alberta, Dramm. - J. Zwaal, Wilhelmina, Christians. - C. D. Visser, het Toeval, id. - J. D. Sibbles, Onderneming, Brevich.

HELVOET, 16 Julij, Z. W.; P. Janssen, Brouwershaven, Banjoewangie, Gesleept door de Stoomboot Kinderdijk. - Cans, Diadem, St. Dom., beide l. v. Brouwershaven. - J. London, Enfield, Crangemouth. - W. G. Gordin, Fatrij Queen, id. - W. Bockingham, Setina, Port Cawl. - W. Scotland, John, Glasg. - R. Rowe, Richard Hicks, Grangemouth. - J. Ansdell, Gipseij, Hull. - H. Zeplien, Frantz, Riga. - M. D. Lovius, Nooit Gedacht, Stadhill.

BRIELLE, 16 Julij, W. — Z. W.; R. Stranack, Giraffe, (s.) Londen. - G. Britt, Rotterdam Packet, St. Petersb. - E. T. Netland, Laura Carolina, Lib. - G. H. Cars, Janke Hooites, Demm.

UITGEZEILD.

TEXEL, 16 Julij, W. Z. W.; K. P. Braaij, Chitt, Bost. - W Appleton, Wave, Lond. - O. Yde, Lille Catharina, Nerva. - A. Owen, Sphlinded, Hamb. - Het schip Op Hoop van Fortuin, Kapt. R. P. Stomp, naar Nantes, den 14 Julij uitgezeild, is abusief.

VLIE, 15 Julij, W. N. W.; J. H. Savert, Willem I, (s.) Hamburg.

HELVOET, 16 Julij, Z. W.; T. van Vliet, de Maas, Liss. - R. Hill, Rachel, Antw. - T. Riddie, Margareth, Glasgow. - A Nielsen, Haabet, Newcastle. - J. Ansdell, Rosetta, Hull. - B. Soderberg, Heinrich III, Archangel. - H. Yorck, Gustav Adolph, Windau. - J. F. Lange, die Traube, Oostz. - J. D. Schwen, Bettij, Avontuur. - W. Norwood, Columbine, (s.) Londen.

BRIELLE, 16 Julij, W. — Z. W.; J. S. Mulder, Lodewijk Wilhelmina, Scah. - J. K. Racksa, Orwell, Ipswich. - J. T. Posthumus, Anna & Willem, St. Pet. - D. H. Donema, Renske Hooites, id. - J. T. Uffen, Taletta, Berg. - H. Westen, Eenigheden, Noorwegen.

MAASSLUIS, 16 Julij, Z. W.; T. Cowans, Marij & Ann, Newcastle. - T. Rogers, Earl Talbot, id. - H. Hansen, Dora Anna, id. - T. Wijnstok, Vriendschap, Avont. - T. Braam, Catharina, id.

Carga-Lijsten.

Amsterdam, 17 Julij.

BANJOEWANGIE, Teekelenburg, Sara Alida Maria: 3058 b Koffij, 1226 k. Thee, 2631 kan. Suiker, 972 sch. Tin, 1721 b. Bindrottingen, N. H. M.

BANJOEWANGIE, Bart, Prins Maurits: 4200 b. Koffij, 3747 kan. Suiker, 880 sch. Tin, 1851 b. Bindrottingen, N. H. M.

BERGEN, Tram, Emanuel: 55/1, 14/2 t. Traan, F. Gallenkamp; 90/1, 34/2 t. Traan, F. C. Quein; 45/1, 11/2 t. Traan, Goll & Comp.; 50/1, 21/2 t. Traan, Deichman & Comp.; 10 t. Traan, J. Fritzlin; 20/1, 10/2 t Traan, H. Slingerberg & C°.

ROTTERDAM.

HAVANA, Barton, Barrington: 1670 k. Suiker, Eckstein & van der Velde.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 17 Julij.

Koffij zonder verandering — goede kwaliteiten blijven meer gezocht. Eene partij Cheribon particuliere aanvoer, waarvan men sedert lang de afdoening wachtende was, heeft de eigenaar geheel van de markt terug genomen.

Suiker. In geraffineerd gaat weinig om, prijzen blijven nominaal — van ruwe worden op 23 dezer 886 kanassers Oost-Indische in veiling verkocht.

Rijst wegens de hooge vorderingen der eigenaars gaat er weinig om, en blijft alles op de consumtie beperkt. De eerste hand heeft weinig voorraad meer.

MARKTBERIGTEN.

Tarwe 127 ℔ O. B. Poolsche *f* 325 — 129 ℔ B. idem *f* 320 — 129 ℔ Mecklenb. *f* 306 — 104 ℔ Groninger *f* 280 — 130 ℔ W. B. Poolsche *f* 340.

Rogge entrep. 119, 120 ℔ J. Pruissche *f* 232, 235 — 119 ℔ Odessa *f* 230 — 117 ℔ N. Pruissche *f* 220 consumptie — 120 ℔ O. id. *f* 260 — 123 ℔ Deens. *f* 228 entr. — 118 ℔ Odessa *f* 225 entrep.

Garst 109, 115 ℔ J. Deensche *f* 148, 160 — 108 ℔ J. Pommer *f* 145 — 110 ℔ N. Rostocker *f* 164 —

N. Zeeuwsche Winter *f* 154.

Haver 85 ℔ Fijne *f* 132.

SNEEK den 14 Julij. *Boter* *f* 35,00 à *f* 36,00. — KAAS *f* 21,50 à *f* 27,25. Aanvoer van Boter 1606½ en 197 ¼ toe. Kaas 32711 N. ℔.

SCHIEDAM, 16 Julij. *Genever*, het Nederl. Vat, zonder Fust, *f* 19,25; Amsterdamsche proef het Ned. Vat, zonder Fust, *f* 20,50 zonder de betaling.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

16 *Julij*.			gebl.	17 *Julij*. 4½ u.			gebl.
NED., Werk. Sch. à	2½	pCt.	61	60 13/16	à	61	60⅞
Dito Dito. . . .	3	»	73 1/16	72⅞	»	73	
Dito Dito op resc.	3	»	72 15/16	72 13/16	»		
Dito Dito, . . .	4	»	95	94⅞	»		
O. I. Leening . .	4	»		94¾	»		
Amortis. Syndic.	4½	»	89¼	90	«		
Dito Dito. . . .	3½	»		89¼	»		
Handel-Maatsch.	4½	»	172⅞	172⅛	»	173	172¼
Haarlemmermeer	5	»			»		
Aand.. Rijn-S. . .	4½	»	114¾	115	»	115¼	115⅛
Aand. Holl.Sp.M.		»			»		
BELGIE, ...	4½	»		95¼	»		
Dito	2½	»			»		
Dito bij Rothsch.	2½	»			»		
SPANJE, L. b.A.v.85£	5	»	19 15/16		»		
Dito bij dito, o. st.	5	»	19 1/16	19	»	19½	
Dito	3	»	37½	37⅝	»		
Dito. Binn. à 6 m	3	»	32	31 13/16	»	31 15/16	31⅞
Coupons Ard. . .		»	18¼	18⅛	»	18 3/16	
Passive		»			»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest.		»			»		
PORTUGAL, te Lond.	3	»	50¼	49⅜	»	50⅛	50 7/16
Dito Dito. . . .	4	»	49¼	48 5/16	»	49	49⅜
Dito Bnl. à 1 Cnt.	5	»		51	»		
RUSL. Obl. H. 1798 & 1816	5	»	106⅞	106⅞	»		
Dito dito 1828&29	5	»	105⅜	105⅜	»	105½	
Ct. bij d. 1831&33	5	»	97¼	97⅛	»	97¼	
Dito bij Hope. .	4	»	91⅝	91¼	»	91½	
D. bij Stiegl. en C.	5	»	89⅝	89¼	»	89½	
Cert. te Hamb. .	5	»			»		
Inschr. in Assign.	6	»	69 7/16		»		
Cert. van dito .	6	»			»		
POLEN, Certific . . .	4	»			»		
Dito A. m. L. fl. 300		*f*			»		
Dito Dito . . fl. 500		»			»		
AMERIKA: Phil. bank	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actien		»	5 1/16		»		

Oostenr. Met. 5 pCt. 108⅞; Nap. Cert. bij L. & B. 5 pCt. Braz. 5 pCt. 87¾; 87⅞; Mex. 5 pCt. 25⅞; Gren. 1 pCt. 22.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt.; Prolong. 2¾ pCt. Wissel-Disconto 4 pCt.

Wisselkoers.

AMSTERDAM, 17 Julij.

Parijs 2/m. *f* 56¾. — kort. *f* 57¼. — Petersburg — *f* 138. — Weenen — *f* 36 1/16. — Frankf. — *f* 100 1/16 — Hamburg 2 m. 35 1/16. — kort. *f* 34¾. — London 2/m. *f* 12, 15. — kort. *f* 12, 25.

INGEZONDEN STUKKEN.

Het is helaas maar al te waar, dat de invloed der Katholieken op de verkiezingen tot dusverre onbeduidend is gebleven, doch het is tevens ook waar, dat de onverschillige lauwheid van velen in het onderzoeken naar en het uitoefenen van hunne burgerlijke regten, daarvan als de reden kan worden opgegeven. Wij nemen ons voor ter gelegener tijd, eene duidelijke omschrijving van die regten te geven; voor heden zullen wij ons bepalen tot het vermelden van een paar gevallen, die ons door geloofwaardige lieden zijn medegedeeld, en die aan sommigen misschien de oogen zullen openen.

Een welgesteld burgerman die meer dan den vereischten *census* betaalde, verwonderde zich grootelijks in het voorleden jaar voor het eerst een stembiljet ter invulling te ontvangen, niettegenstaande hij even als zijn vader sedert meer dan dertig jaren in dezelfde perceelen, dezelfde affaire in dezelfde uitgebreidheid is blijven uitoefenen. Meenende dat hier eene vergissing plaats had, begaf hij zich naar zijnen nieuwen wijkmeester, doch deze liet hem zijnen naam lezen op de lijst welke hem na den dood van zijnen voorganger was ter hand gesteld. Meer dan 25 jaren was dus deze man verstoken geweest van de uitoefening van een burgerlijk regt. Hoe kwam dit? — de man was katholiek en de wijkmeester protestant in den zin van de mannen van den Ev. Kerkbode. Maar zou dit misbruik zoo lang bestaan hebben, indien de katholiek minder laauw en onverschillig ware geweest.

Er zijn ook lieden, die wanneer zij het stembiljet ontvangen hebben, zich niet eens de moeite geven het behoorlijk in te vullen en te onderteekenen. Om te doen zien tot welke misbruiken dit verzuim aanleiding kan geven, diene slechts het volgende feit: Een wijkmeester, gevraagd zijnde, hoe hij met de oningevulde biljetten handelde, antwoordde gul weg: in dat geval heb ik last gekregen om deze en gene namen in te vullen. Indien hij tevens ook de handteekeningen mogt ingevuld hebben, dan willen wij hem en zijnen lastgever waarschuwen, dat zulks eene schavotzaak zou kunnen worden. Nog een ander misbruik van vertrouwen hebben wij met nog een half dozijn personen bijgewoond ten huize van zekeren wijkmeester in de nabijheid van . . . . De meid van dien Heer bezorgde aldaar het stembiljet van haren meester, en de wijkmeester ziende dat het ouweltje nog vochtig was, maakte het biljet open, terwijl hij lagchende zeide: Laat ons voor de grap eens zien, welke luitjes die oude Heer V. op het kussen wil hebben. Indien nu de wijkmeesters ongestraft zoo kunnen handelen, wie verzekert ons dan dat er in hooger sfeer, niet nog grovere misbruiken kunnen plaats hebben? T. B.

MEDEDEELINGEN UIT MIJN DAGBOEK.

Les journaux ont rendu de grands services aux idées: en vulgarisant l'idée, ils l'ont rendue puissante.

Den 3. Julij. Het geschrevene van eergisteren nog eens overziende, sta ik zelf verbaasd, welken gang mijne pen dien eersten Julijdag genomen heeft. Nu, het was ook een dag van stavast. Drie Couranten, vertegenwoordigende drie magtige partijen in ons land, welke op dien dag hun eerste Nummer de wereld inzonden, en haar, namelijk onzer kleine wereld, besloten binnen de grenzen van het Koningrijk der Nederlanden, daarmede openlijk kondschap gaven van de optreding der nieuwe kampvechters in het strijdperk — waarlijk, dit is eene gebeurtenis, waarover men niet zoo ligtzinnig mag henenspringen. Heb ik er mij echter rekenschap van gegeven, welke eigenschappen de partijen kenmerken, wier tolken de drie nieuwe Couranten zullen zijn; het verdient evenzeer eenige overweging, wat eigenlijk een Dagblad is, waarin zijne magt bestaat? De lamp zal niet uit, voor ik mij zelven, betreffende die punten, zal bevredigd hebben.

Wat eene Courant is, hangt af van hetgeen hare Redactie er van heeft willen maken. Heeft hare Redactie er van willen maken eene nering, eene broodwinning, eene speculatie, eene industrieele onderneming, een hevel, in een woord, waar langs het geld loopt uit de zakken der abonnés in de kast van den Redacteur, dan zal het Dagblad, als een winkelier, die hunkert naar winst, overeenkomstig de smaak van het lezend publiek, zulke redeneringen vooruitzetten, zulke berigten mededeelen en zulke nieuwtjes fabriceren, als het meeste aftrek hebben en haar het grootste voordeel verzekeren. Als er dan een onteerend proces gevoerd wordt tegen eene koningin, — gelijk in Engeland tijdens het proces tegen koningin Carolina bij de aandeelhouders op de »Times" plaats had — dan komen de belanghebbenden bijeen, en plegen raad, wat het meest bevorderlijk zou zijn voor het debiet van de Courant: óf partij te kiezen voor de koningin, óf — haar te belasteren; en bij meerderheid van stemmen wordt het dan beslist, of de volksmeening zal misleid worden óf met eene lofrede op hare deugd, óf met eene uitjouwing harer ellendigheid. — Als er dan door een gouvernement eens eene brave daad wordt gedaan, door het nemen van represailles op belemmeringen, den handel in den weg geworpen, op afpersingen en knevelarijen van een vreemd gouvernement, — dan laat de Courant zich door dat vreemde gouvernement *f* 50,000 betalen, en het schrijft een vijftal artikelen, waarin de lakenswaardige handelingen van het vreemde gouvernement vergoelijkt worden, en waarin de represailles, door zijn eigen gouvernement genomen, in het waarachtig belang der natie, eene allerstrengste afstraffing moeten ondergaan; wanneer het dan echter ontwaart, dat zijne gewone klanten geen vrede hebben met deze afstraffing, en daarom wel eens konden ophouden, zich bij haar van nieuws te komen voorzien; dan draait de Courant weer zoo zoetjes en zachtjes bij, en vindt, bij eene nadere beschouwing, die represailles toch niet zoo heel verwerpelijk. — Als er dan geen mededinger is, die billijkheid omtrent de Katholijken in het oog houdt, en zij alzoo alleen aan het woord is, dan schijnt zij zich af te vragen: »wat met betrekking tot de Katholijken, den Protestanten, den magtigen in den lande, wel het meest zou bevallen? En dan bespeurt zij spoedig, dat de magtigen in den lande er zich het meest in verkneukelen, wanneer het Katholicisme en zijne belijders eens duchtig worden afgerost; — en dan hebben het Katholicisme en zijne belijders ook vrij wat stokslagen van de Courant te verduren: maar treedt er dan een mededinger op, die op eene andere wijze een duitje zoekt te verdienen dan door minachtend en laag op het Katholicisme en zijne belijders neêr te zien, dan worden de Couranten-ondernemers bang, dat de Katholijken hunnen winkel voor dien van buurman wel eens zoud[en] kunnen verlaten; — en wordt er dan al geen goed [van] het Katholicisme en zijne belijders gesproken — zij w[or]den dan toch met rust gelaten; — en die rust du[urt] dan zoo lang, tot dat buurmans winkel gesloten is; [—] en heeft men dan niets meer voor het debiet van [de] concurrentie te vreezen, dan krijgen het Katholicis[me] en zijne belijders weêr de bastonnade, waarvan het schouw[]spel den magtigen in den lande zoo veel genoegen geeft; [—] en dat duurt dan zoo lang, totdat een Katholijk Dagbl[ad] onverschrokken te voorschijn treedt, en aan de industrieë[le] Courant de verzekering geeft, van haar op de ving[ers] te tikken en openlijk te zullen beschamen, als zij dur[ft] voortgaan het Katholicisme en zijne belijders te belieg[en] en te belasteren. — Uit die voorbeelden, waarbij no[g] tallooze andere zouden kunnen gevoegd worden, blijk[t] dat eene zoodanige industrieële Courant een regt ha[n]delsblad is, d. i. een blad, waar mee gespeculeerd [en] handel wordt gedreven.

Alle Couranten behoeven echter niet per se industrieë[le] ondernemingen te zijn. Een Dagblad kan ook geschreve[n] worden met een godsdienstig, staatkundig, in een woord met een hoog maatschappelijk doel. In dat geval is [er] geene kwestie van, of er geld meê verdiend wordt; ma[ar] is het Dagblad rusteloos bezig, eene leer te ontwikkele[n] en te verkondigen, hetzij dan eene godsdienstige, p[o]litische, of religioso-politische leer — die, wanneer [zij] door de geesten wordt opgenomen, en van het gebi[ed] des geestes overgebragt op het maatschappelijk gebied, alsdan, volgens de overtuiging van zijne Redactie, d[e] maatschappij tot aanmerkelijk heil wezen zal. Zulk ee[ne] Courant aldus stelt zich voor eene gewigtige roeping [te] vervullen. Ernstige studie, bedaard nadenken heeft ha[ar] tot de juiste waardering gebragt van het onderwerp, a[an] welks behandeling zij zich wil wijden; die juiste waa[r]dering van haar onderwerp stelt haar in staat, zul[ke] redeneringen uit te brengen, zulke maatregelen voor [te] slaan en aan te bevelen, als welke tot haar doel bevo[r]derlijk kunnen zijn; en met die warmte, die geestdrif[t,] die vervoering, welke de kenmerken zijn der waarachti[ge] liefde voor het onderwerp, dat zij zich ter taak he[eft] gesteld te bespreken, stort zij hare gedachten, hare w[en]schen voor de toekomst, hare overtuiging uit in zoodani[ge] vormen, voor welke zij hen allen ontvankelijk acht, [w]ie zij verlangend weet met haar tot één zelfde doel me[e] te werken.

Als eene zoodanige courant beschouw ik bijv. h[et] nieuw Katholijk Dagblad »de Tijd." Dat er aan [de] courant behoefte was, eensdeels, om te bestrijden [en] te weren de hatelijke redeneringen en de verraderlij[ke] vertelsels en verdichtsels, die er tegenwoordig met [] kwistige hand, betreffende het Katholicisme, en [] gebruiken, en regten, en ledematen ten onzent v[er]spreid worden, anderdeels, om de weinige zelfbewu[st]heid levendig te maken, welke de Katholijken tot d[e] verre aan den dag hebben gelegd, omtrent de kracht die in hen sluimert, ter handhaving hunner misken[de] regten, en eindelijk, om de overtuiging algemeen [te] maken, dat het vaderland met groot gevaar zou [be]dreigd worden, zoo de Katholijken nog langer in hun[] doffen sluimer voortdommelden — dat er om deze [] denen behoefte was aan die courant, is vroeger uit[] maakt: maar hoe zal die courant moeten zijn, ten ein[de] de verwachting te bevredigen, die men van haren [] beid koestert? Ik geloof, dat dit haar programma [be]hoort te wezen: het regt te bewijzen, dat de Katholijk[en] hebben, krachtens de grondwet, op eene toepassing d[er] grondwet, gelijkmatig aan die, welke de belijders [] andere godsdienstige gezindheden te beurt valt; de [on]gelijkmatigheid te bewijzen, welke er ten opzigte [] de Katholijken bij de toepassing der grondwettige regt[en] in het staatsburgerlijke plaats heeft, en deze bew[ijs]voering vooral te grondeu op de waarneming der feit[en] waarin die ongelijkmatigheid zich openbaart; de ov[er]tuiging te vestigen, dat deze in een constitutionel[en] staat ongehoorde toestand zal ophouden, zoodra de K[a]tholijken het eenparig zullen eischen; de middelen [] te geven, waardoor zulk eene eenparigheid van handeling [] te weeg gebragt worden; dit, wat de hoofdzaak betre[ft.] Vervolgens mede te deelen het nieuws van den dag [] Europa, geregeld en geleidelijk de wording en den voo[rt]gang der verschillende gebeurtenissen ontwikkelende; da[n] bij vooral het oog te houden op de bewegingen van [het] Katholicisme in Europa, en tevens op die van het [ra]tionalisme, waarin het Protestantisme is ten onder [] gaan, en dat alle maatschappelijke orde schier met ee[ne] algeheele ontbinding bedreigt; ten laatste al datgene [] leveren, wat den Katholijk als koopman, als burge[r] enz. in zijne bijzondere betrekkingen nuttig en aangena[am] kan zijn te vernemen. Het kan niet anders, of bij [] uitvoering van zulk een programma zal »de Tijd" [] te vergeefs gesproken hebben.

Wat eene courant is, weet ik nu: thans blijft [] nog te onderzoeken over, welken invloed zij uitoefe[nt,] welke hare magt is. R.

(*Overmorgen het vervolg.*)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitge[ver]